

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 09. april 2021. godine

RTS- Tiodorović: Situacija i dalje vanredna iako se smanjuje broj novoobolelih

RTS- Šekler za RTS: Vakcinisani znatno manje prenose virus, visina antitela nije garant zaštite

RTS- Od korone nema zaštićenih, čak ni među bebama - sve više mališana sa upalom pluća

RTS- Direktor Lekarske komore: Imperativ vakcinacija svih građana, ne samo zdravstvenih radnika

N1- Profesor Popadić: Nepotrebna panika od AstraZenike, veoma mala incidencija

DANAS- Preti nam nova i opasna epidemija malih boginja

POLITIKA- Nacionalna studija meri imunitet Srbije



The screenshot shows a news article titled "Todorović: Situacija i dalje vanredna iako se smanjuje broj novoobolelih". The article discusses the epidemiological situation, mentioning a slight trend towards fewer new cases. It includes a video player showing Branislav Todorović speaking at a press conference. The right side of the page features a sidebar with various news snippets and links.

Todorović: Situacija i dalje vanredna iako se smanjuje broj novoobolelih

Epidemijska situacija je još u statusu vanredne, uočava se blaga tendencija pada novopotvrđenih slučajeva, rekao je epidemiolog Branislav Todorović posle sednice Kriznog štaba. Najavio je da je, ako se takav trend nastavi, od ponedeljka moguće otvaranje tržnih centara. Od 19. aprila onlajn nastava će se svesti samo na lokalne procene.

Branislav Todorović je novinarima rekao da je sednica Kriznog štaba bila kratka ali jasna sa stanovišta ocene i procene epidemijske situacije.

Kako je rekao, uočava se u odnos između prijema i otpusta u kovid bolnicama koji se polako kreće u korist onoga što je otpust.

Takođe, u kovid ambulantama se smanjuje broj prvih pregleda.

Međutim, Todorović upozorava da su kovid bolnice i dalje pune, i da su pod opterećenjem.

Ako stvari nastave da se kreću sličnom dinamikom narednih dana, Todorović je naveo da može da se razmišlja o određenim postupcima koji će omogućiti da se popuste neke mere u odnosu na funkcionisanje određenih usluga.

Istiće da bi, pre svega, tržni centri mogli da počnu da rade od ponedeljka i ugostiteljski objekti u tržnim centrima sa baštama i izlaskom na otvoreno.

Kaže da neće moći da rade delovi ugostiteljskih objekata koji su u zatvorenom prostoru.

Takođe, Tiodorović je rekao da je vreme da se onlajn nastava svede samo na lokalne procene u mogućim žarištima, a da od 19. aprila počnu škole da funkcionišu po sistemu po kojem su radile pre toga.

Tiodorović je naveo da treba razmišljati o određenim benefitima za osobe koje su dobole dve doze vakcine.

Na pitanje da li bi Krizni štab podržao ideju da građani koji su se vakcinisali idu na mesta na kojima su veća okupljanja, kazao da Srbija nije pusto ostrvo i da prati šta se dešava u Evropi i svetu.

Na pitanje da prokomentariše organizovanje proslava u zatvorenom, uz učešće državnih funkcionera, konkretno, proslavu posle pobede "Crvene zvezde" u derbiju, rekao je da svaki član Kriznog štaba mora da se ponaša shodno odlukama koje donose svi zajedno, o kojima se odgovorno i stručno izjašnjavaju.



The screenshot shows a news article from RTS titled "Šekler za RTS: Vakcinisani znatno manje prenose virus, visina antitela nije garant zaštite". The article discusses research by Milanko Šekler showing that vaccinated people transmit the virus less frequently and have lower viral loads. The page includes a video player showing an interview between Šekler and Ivana Milenković, and several smaller thumbnail images of other news stories.

Šekler za RTS: Vakcinisani znatno manje prenose virus, visina antitela nije garant zaštite

Virusolog i mikrobiolog Veterinarskog instituta u Kraljevu Milanko Šekler kaže za RTS da su istraživanja pokazala da vakcinisani bitno manje prenose virus. Poručuje da se sve previše pojednostavilo i svelo na to postoje li antitela. Visina antitela jeste bitna, ali ona nije garancija da se nećete zaraziti – može da se zarazi osoba sa nekim bitno višim vrednostima, a da se osoba koja ima jedva merljiva antitela ne zarazi, naglašava Šekler.

Milanko Šekler je, gostujući u Jutarnjem programu RTS-a, rekao da nije iznenađen što ima i onih koji su primili obe doze vakcine i mesec dana kasnije se zarazili.

"Kada smo govorili o razlikama između vakcina i vrstama, govorili smo o njihovoj efikasnosti i da su sami proizvođači vakcina izneli iz svojih kliničkih ispitivanja iz treće faze da je kod 'Fajzera' 95 odsto efikasnost, znači pet odsto će se zaraziti – od milion vakcinisanih 'Fajzerom' 50.000 će se zaraziti ili kod 'sputnjika' 91,4 odsto što znači da će se zaraziti negde oko 80.000 ljudi ili kod kineske vakcine je ta efikasnost bila deklarisana na 79, pa kasnije nešto korigovana na 86 odsto, što znači da će se od milion zaraziti 140.000", rekao je Šekler.

Kada vakcinišete milion ljudi sa sve tri vakcine, a najviše kineskom, onda je logično da ćete posle vakcine imati oko 150.000 do 160.000 zaraženih, a taj broj je, kako je rekao, i manji nego što je očekivao.

"Znate šta je bitno – bitno je da ti koji su se zarazili imaju bitno blaže simptome. Stalno iznosim primer mog rođaka koji ne bi ni znao šest nedelja posle vakcinisanja da se zarazio samo mu je bio zapušen nos, ja sam ga naterao da se testira. On nikada ne bi znao da je zaražen. Neke sam poslao jer ih je grebuckalo grlo, bez ičega. Svi ti ljudi su prošli sa tako blagim simptomima", naveo je Šekler.

Pored toga, kako kaže, važno je da ti ljudi nisu nikoga zarazili, jer su izlučivali bitno manju količinu virusa nego što bi izbacivali da nisu bili vakcinisani.

"To je pre neki dan i Kohov institut izbacio kao informaciju da vakcinisani bitno manje prenose virus, što je jako važno ne samo da zaštitiš sebe nego i da ne zaražavaš druge", poručio je Šekler.

"Visina antitela jeste bitna, ali ona nije garancija da se nećete zaraziti"

Istakao je da se sve previše pojednostavilo i da se svelo na to postoje li antitela i da ako ih nemaš to nije dobro.

"Istina je sledeća – visina antitela jeste bitna, ali ona nije garancija da vi nećete da se zarazite. Može da se zarazi i čovek koji ima 500 ili 1.000, sa nekim bitno višim vrednostima, a da se osoba koja ima jedva merljiva antitela ne zarazi", naveo je Šekler.

Ukazao je da antitela jesu indikator postignute zaštite.

"Čim je tvoj organizam stvorio antitela, on ima iskustva sa tim virusom, uzbuna je dignuta u vašem organizmu, organizam tačno zna šta treba da radi kada se desi infekcija i on će to da uradi u svega par dana", rekao je Šekler.

Naveo je primer čoveka koji je imao granična antitela kada se inficirao, jedva merljiva, inficirao se imao je malo teže simptome, hospitalizovan je jer se radilo o starijoj osobi, uzeta je krv posle samo nekoliko dana od infekcije. Taj isti čovek, koji je imao jedva merljiva antitela, tad ih je imao 30, 40 puta više.

"To nam govori da vakcinacija radi, zato što je organizam tačno znao šta treba da uradi. Jer da se on samo inficirao, njegova antitela ne bi se pojavila pet, šest, sedam dana, a njegova antitela su bila u vrhu posle samo par dana, zato što organizam tačno zna šta treba da proizvede da bi se branio. Najvažnije je

to da je organizam zapamatio i da ima memorijske ćelije, te memorijske ćelije su dobine slike virusa, da tako slikovito kažem kao neki milicioner koji ima sliku koga treba da traži i čim se taj neko pojavi oni proizvode oružje protiv toga i umnožavaju sami sebe", naveo je Šekler.

Objasnio je da onda ti limfociti gutaju virusu i proizvode nova antitela, jer je "potrebna municija i neprijatelj je prodro kod nas, a mi znamo šta treba da radimo".

Istakao je da je to jedan sistem kao vojni ili policija koja traga za počiniocem ili eventualnim počiniocem nekog dela.

"Vrlo je 'skupo' za organizam da proizvodi antitela koja mu ne trebaju"

Naveo je da se neki građani žale i kako im padaju antitela i naglasio da je to normalno, jer organizam mora da ekonomično nastupa sa svojim resursima.

"Vrlo je 'skupo' za organizam u biološkom smislu da prizvodi antitela koja mu ne trebaju i da ih održava na visokom nivou. Zamislite da vi sada držite mobilisanu celu vojsku, a niko vam ne preti da će vas napasti i vi za svaki slučaj to radite i hranite 50.000 vojnika više nego što treba. Jednostavno to nije isplativo ako nemaš nikakvu pretnju", dodao je on.

Organizam, kako kaže, kada počne da se troše antitela onda počne da ih proizvodi.

"Dok se ona ne troše i nisu potrebna on počinje da obustavlja. Kao roba u prodavnici, ako se ne prodaje ne nabavljaš novu", istakao je Šekler.



The screenshot shows a news article from PTC (Pravilnije) dated April 9, 2021, at 10:15. The headline reads: "Od korone nema zaštićenih, čak ni među bebama - sve više mališana sa upalom pluća". The article discusses the first COVID-19 patient in a pediatric hospital in Valjevo, a 20-day-old baby. It also mentions other cases, including a 17-year-old girl with pneumonia who was recently discharged. The page includes a video player, social sharing buttons, and various advertisements for Moravacem and Gradimo.

Od korone nema zaštićenih, čak ni među bebama - sve više mališana sa upalom pluća

Poslednja godina, a naročito poslednji dani pokazali su nam da zaštićenih od koronavirusa nema. Čak ni među bebama. U poslednjih trideset dana udvostručen je broj pacijenata u Dečjoj bolnici KBC "Dr Dragiša Mišović", a sve više mališana ima i upalu pluća.

U Dečjoj bolnici KBC "Dr Dragiša Mišović" prvi pacijent primljen je 20. marta, jednomesečna beba iz Valjeva. Do sada su zbrinuli oko 750 pacijenata.

Najmlađi pacijent ima 10 dana. U drugoj sobi je najstarija pacijentkinja u Dečjoj bolnici, 17-godišnjakinja koja se izborila sa obostranom upalom pluća i uskoro izlazi iz bolnice. Dečak na kiseoniku ima samo 15 godina. Beba Novak već je kod kuće.

"Bebica je bio nervozna, slabo je spavao, jeo je, ali već je počela i temperatura i onda smo krenuli kod doktora. Snimak pluća pokazao je da je začetak zapaljenja i odmah su nas uputili ovde", kaže Novakova majka Mirjana Pašaković iz Raške.

Tu je trenutno dvadest osmoro dece i 20 pratileaca.

"Ja mislim da je sad to ovaj novi britanski soj za koji čujemo da se u opštoj populaciji 80–90 posto identificuje. Taj novi britanski soj, za koji znamo iz literature, iz iskustva drugih zemalja, sada je i kod nas, prijemčiviji je za decu. Da li se promenilo u virusu nešto sad napada te mlađe organizme ili su deca

društveno aktivnija, to ne možemo potpuno reći", navodi Olivera Ostojić, rukovodilac Dečje bolnice KBC "Dr Dragiša Mišović".

Od početka epidemije situacija u bolnici se menjala, ali neke slike ne blede.

"Ostala je upečatljiva slika, bebe koja je bila primljena sa svojom mamom i sestricom od 10 godina. Mama je bila jako loše, vodili smo je na analize. I situacija kada ta devojčica lupa u staklo i kaže hoće li meni neko da pomogne, beba plače. Naravno, da smo tu bili, ali ona nije znala da li će se mama vratiti", ispričala je Zorica Radošević, glavna sestra Dečje bolnice KBC "Dr Dragiša Mišović".

Da im dani lakše prođu, mališanima pomaže i učiteljica Bilja. Devetogodišnja Lena dobila je pet iz srpskog jezika, a na red je došla matematika i deljenje.

"Malo je neobično, nismo navikli, ja sam jedini učitelj u Srbiji koji radi u kovid bolnici", priča učiteljica Bilja.

U ovom trenutku se ne razmišlja o vakcinaciji dece, naši lekari prate istraživanja na osnovu kojih će doneti odluku.



The screenshot shows a news article from RTS about vaccination. The headline reads: "Direktor Lekarske komore: Imperativ vakcinacija svih građana, ne samo zdravstvenih radnika". The article discusses the medical chamber's stance on vaccination as an imperative for all citizens, not just healthcare workers. It quotes Dr. Milan Dinić, director of the Medical Chamber of Serbia. The page includes a video player showing an interview between Dr. Dinić and a host. The RTS logo is visible at the top of the page.

Direktor Lekarske komore: Imperativ vakcinacija svih građana, ne samo zdravstvenih radnika

Stav lekarske komore kada je vakcinacija u pitanju je nepromenjen godinama, još od kada je potpisana Deklaracija o podršci vakcinaciji, gde struka jednoglasno stoji da je vakcinacija metoda izbora, prevencije lečenja svih infektivnih zaraznih bolesti, pa tako i kovida, kaže za RTS doktor Milan Dinić direktor Lekarske komore Srbije.

Gostujući u Beogradskoj hronici, doktor Dinić je rekao da svi građani treba da se vakcinišu, ne samo zdravstveni radnici, i to je nešto što bi trebalo da bude imperativ.

"Svi ulažemo napore poslednjih dana i nedelja da motivišemo ljudе da se vakcinišu, jer je to jedini način da pobedimo epidemiju. Imamo i pozitivne primere iz Izraela kako je masovna vakcinacija dovela do toga da se smanji broj pacijenata", ističe Dinić.

"Imena medicinskih radnika preminulih od kovida neće biti zaboravljena"

Prema njegovim rečima, Lekarska komora će se potruditi da sva imena i prezimena medicinskih radnika koji su preminuli od kovida, posebno onih koji su preminuli a radili su u kovid zonama, ostanu upamćena.

"Neke aktivnosti su bile i tokom prošle godine a u periodu pred nama planiramo da na jedan poseban način da žrtva koju su podneli zarad struke i života i zdravlja drugih ne ostane zaboravljena", naglašava direktor Lekarske komore Srbije.

Dodaje da, sveukupno gledano, postoji dovoljan broj lekara u Srbiji, ali njihova demografska rasprostranjenost ka velikim gradovima i velikim medicinskim centrima je neuravnotežena.

"Potrebno je da nađemo način da motivišemo lekare kako da pokrijemo ostale delove Srbije zdravstvenom zaštitom, a ne samo četiri najveća grada", poručuje Milan Dinić.

Istiće da je iz medija primio informaciju o pacijentkinji koja je optužila lekara da je zlostavljaо na porođaju.

"Ohrabrujemo sve pacijente koji imaju takve ili slične primere da to prijave Lekarskoj komori Srbije, što će biti procesuirano i ispitano. Sudski proces traje kao i svaki drugi proces i dobije svoj epilog na kraju kada se iznesu dokazi i utvrди nečija odgovornost", kaže doktor Dinić.

Prema njegovim rečima, ako dođe do utvrđivanja profesionalne odgovornosti, najveća kazna koja može od strane komore da se propiše je oduzimanje licence do pet godina. Preko pet godina licenca može da se oduzme samo presudom suda pravosudnih organa i to se događalo.

"Javnost iskazala poštovanje prema svemu što lekari rade"

Istiće da je najveći problem medicinskih radnika trenutno što epidemija dugo traje i što su postojale situacije da sa vremena na vreme pacijenti ne poštuju određene mere, preporuke i onda to stvara dodatni pritisak.

"Mi smo jednostavno morali veliki broj kolega da koncentrišemo u kovid bolnice i kovid ambulante. Nažalost, u prvim mesecima kolegama je bilo najteže što nisu znali sa čim se bore i kakav je ovo virus, a sada sa velikim prlivom pacijenata i nadljudskim naporima koji ulažu ne bi li spasili svaki život", poručuje Milan Dinić.

Dodaje da se javnost u velikom delu upoznala sa time i u jednom trenutku javno iskazala poštovanje prema svemu što lekari rade.

"Lekarska komora i neke druge organizacije su se trudile da sve to dokumentuju da bi ljudi shvatili kako sve to izgleda i kako izgleda život naših kolega u poslednjih godinu dana. Mislim da postoji veliko poštovanje prema svemu tome i verujem da sve žrtve koje je lekarska profesija podnela neće biti zaboravljene. Građani će shvatiti da imaju lekare i medicinske sestre na koje mogu da se oslonе kada je najteže", poručuje doktor Milan Dinić, direktor Lekarske komore Srbije.



A screenshot of a web browser displaying the N1 news website. The URL in the address bar is 'rs.n1info.com/vesti/popadic-kolektivni-imunitet-kad-budemo-imali-dvocifren-broj-zarazenih/'. The page title is 'Profesor Popadić: Nepotrebna panika od AstraZenike, veoma mala incidencija'. The main article image shows a close-up of a vaccine vial and syringe. To the right, there is a sidebar titled 'NAJNOVIJE VESTI' with several thumbnail images and titles related to business, health, and society.

Profesor Popadić: Nepotrebna panika od AstraZenike, veoma mala incidencija

Dušan Popadić, profesor imunologije na Medicinskom fakultetu u Beogradu, rekao je da se oko AstraZenike diže nepotrebna panika, da je veoma mala incidencija kad je u pitanju ta vakcina i prenosi da je prijavljeno 160-170 tromboembolijskih događaja na 23 miliona ljudi. Profesor je naveo da je od oko 5.000 umrlih od koronavirusa u Srbiji barem 2.000 preminulo zbog tromboembolijskih događaja koje je izazvao kovid-19.

Kada broj novih slučajeva koronavirusa u Srbiji bude dvocifren, to će biti znak da je postignut kolektivni imunitet, izjavio je doktor Popadić.

"Kada jedno odeljenje infektivne klinike bude dovoljno za ceo Beograd, tada možemo da pričamo o nekom realnom opuštanju", rekao je Popadić za N1.

On je kazao da se oko AstraZenekine vakcine "potpuno nepotrebno diže panika" i da stanovništvu treba poslati poruku da treba da se vakcinišu što pre.

Popadić je naveo da je od oko 5.000 umrlih od koronavirusa u Srbiji barem 2.000 preminulo zbog tromboembolijskih događaja koje je izazvao kovid-19.

“U članku koji sam nedavno čitao prijavljeno je 160-170 tromboembolijskih događaja (vezano sa AstraZenekinom vakcinom) na 23 miliona ljudi. To je veoma mala incidencija”, rekao je on.

Dodaje da u Srbiji možemo da očekujemo svega dva i po neželjena tromboembolijska događaja u vezi s AstraZenekinom vakcinom, s obzirom na broj tih injekcija koje su stigle u zemlju, i ni jedan ne bi trebalo da bude “katastrofalan”.

Dodao je i da merenje antitela “za pojedinca nema nikakvog značaja” i da ljudi ne treba da se opterećuju testovima koji mere antitela u krvi.

“To što mi u jednom trenutku imamo ili nemamo antitela mereno određenim testom, uopšte ne znači da bismo, mereno nekim drugim testom, imali ili nemali antitela”, rekao je on.

Upitan da li vakcinacija treba da bude obavezna za stanovništvo, ili makar za medicinsko osoblje, Popadić je odgovorio da ne zna zašto bi neko morao da bude prisiljen “na nešto što očigledno donosi korist”.

“Meni je potpuno jasno ako postoji vakcina da bih je uzeo i savetovao deci da je uzmu”, rekao je on.

Danas

The screenshot shows a news article from the 'Društvo' (Society) section of the Danas website. The title of the article is 'Preći nam nova i opasna epidemija malih boginja' (We must face the new and dangerous epidemic of small girls). The article discusses the risks of children not being fully vaccinated against measles. On the right side of the page, there is a sidebar with various advertisements and links, including one for COVID-19 information and another for a column by Milica Radenković.

Preći nam nova i opasna epidemija malih boginja

Ako postoji neka sreća u nesreće tokom pandemije, to je da su deca relativno pošteđena teških oblika kovida 19.

Međutim, upravo prethodnih godinu i više širenja novog virusa na posredan način ugrozili su najmlađe. Sve manji obuhvat dece imunizacijom, pre svega MMR vakcinom, stvorio je realnu opasnost od izbijanja epidemije morbila, koja je poslednji put u Srbiji odnела 15 života, pri čemu su najmlađe uzrasne grupe najviše stradale.

Koliko je dece tačno tokom prethodnih godinu dana primilo MMR vakciju, ne zna se, pošto Institut za javno zdravlje Batut još uvek nije objavio podatke za 2020.

Udruženje pedijatara Srbije međutim procenjuje da je stopa obavezne vakcinacije protiv morbila u Srbiji opala za 25 do 30 odsto, što znači da je u ovom trenutku samo između 70 – 75 odsto dece zaštićeno MMR vakcinama. „Samo“ je adekvatan izraz s obzirom da su male boginje visokozarazna bolest, te da je potrebna zaštita od 95 odsto da se ne bi pojavila epidemija.

Predsednik Udruženja pedijatara Srbije doktor Georgios Konstantinidis objašnjava da je u godini koja je prethodila poslednjoj epidemiji morbila (2016) obuhvat MMR-om bio 82 odsto.

– Potom smo u periodu između 2017. i 2018. imali epidemiju tokom koje je bilo 5.000 obolelih, i 15 umrlih i to najviše među decom do pet godina, uključujući jedno novorođenče. Moje mišljenje, kao i mišljenje udruženja, i Svetske zdravstvene organizacije jeste da smo mi u realnoj opasnosti od nove

epidemije, navodi Konstantinidis, dodajući da je situacija alarmantna i u okruženju, te da je u Crnoj Gori obuhvat MMR-om svega 10 odsto, a slično je i u BiH i Makedoniji.

Istovremeno, doktor Dragoslav Popović, predsednik Udruženja za javno zdravlje i konsultant Unicefa, kaže da je svaki pad vakcinisane dece ispod 90 odsto veoma opasan. Kao i Konstantinidis, on ocenjuje da postoji realna opasnost da nam se ponovi epidemija.

– Virus morbila je neuporediv sa drugim virusima. On precizno nalazi i pogađa svakoga ko nije zaštićen. Pad za druge vakcine nije toliko opasan, jer treba vremena da se vrati difterija ili veliki kašalj, dok je vrlo malo potrebno da nam se vrate mrobile zbog čega stalno moramo biti na oprezu, naglašava Popović.

SZO i Unicef upozorili su još sredinom prošle godine na opasnosti koje prate smanjenje broja vakcinisane dece. Kako je prošle nedelje preneo Euronews, SZO još uvek nema tačnu procenu koliki je zapravo taj pad i u kojim zemljama je najizraženiji.

Istovremeno, podaci SZO pokazuju da je u periodu od januara do juna 2020. registrovano 12.028 slučajeva malih boginja u Evropi, što je manje u poređenju sa istim periodom prethodne dve godine, ali više u odnosu na 2016 – 2017. Pri tome, ovi brojevi nisu rezultat vakcinacije već činjenice da su svuda prisutne stroge epidemiološke mere, a da su deca dobar deo vremena provela kod kuće.

Georgios Konstantinidis ipak upozorava da nas trenutne mere zaštite ne smeju uljuljkati da smo bezbedni, jer posledice će se videti kada se deca vrate u kolektive.

– Ova situacija se pogoršava sa dužinom trajanja pandemije i konsekutivnim smanjenjem broja imunizovane dece, a posebnu opasnost će predstavljati otvaranje vrtića i škola u punom obimu, upozorava Konstantinidis. Upitan gde je izlaz, sagovornik Danasa kaže da izgleda da mi postajemo svesni problema tek kada nas pogodi.

– Od 2016. do 2018. bili smo na dobrom putu da dođemo do obuhvata vakcinacijom od 95 odsto. Stvar je u tome da ne treba filozofirati i dovoditi vakcinaciju kao metod prevencije pod znak pitanja. Istopima antivakcinaša se mora stati na kraj, jer ćemo opet imati bolesti koje su bile iskorenjene, ističe Konstantinidis.

Odgovarajući na isto pitanje Dragoslav Popović još kaže da nam je „pandemija sama ponudila rešenje jer je mlađa populacija bila relativno pošteđena, a i neće se vakcinisati protiv kovida“.

– Tako je službama koje se bave najmlađima ostavljeno prostora da se posvete rutinskoj vakcinaciji. Mi imamo sve uslove – postoji vakcina, postoji jasan stav SZO koji poručuje da ne treba prekidati vakcinaciju i da ne postoji nikakva opasnost od primanja redovnih vakcina tokom ove pandemije. Svako bi trebalo da sagleda svoj deo odgovornosti i uradi ono što može u ovom momentu. Sad kad smo svi fokusirani na vakcinaciju, propust u MMR vakcinaciji koji bi vodio ka novoj epidemiji, bi mogao da ugrozi svu vakcinaciju uključujući i pandemijsku, zaključuje Popović.

Zašto nema realnih podataka?

Dragoslav Popović ističe da je suludo da u 21. veku ne postoji sistem koji bi u realnom vremenu pratio obuhvat vakcinacijom. „Neverovatno je da mi u aprilu diskutujemo da li nam je I koliko pao obuhvat obaveznim vakcinama pre četiri meseca. To su podaci koji odmah moraju da se znaju da bi se istog trenutka reagovalo. A videli smo sa kovid vakcinacijom da takav sistem može da se napravi“, kaže Popović.

Spašeno 23 miliona dece

Prvu dozu MMR vakcine, koja se daje protiv morbila, zaušaka i rubeola, deca primaju nakon navršenih godinu dana, a drugu pre upisa u prvi razred osnovne škole. Dragoslav Popović ističe da bi trebalo smanjiti ovaj vremenski razmak kako bi deca što pre dobila potpunu zaštitu do koje dolazi nakon primljene druge doze. Udrženje pedijatara Srbije istovremeno podseća da je vakcina protiv morbila sprečila 23,2 miliona smrti dece u svetu od 2000. do 2018. godine. Komplikacije koje prate morbile su između ostalog upala pluća, zgrušavanje krvi, upala mozga. Istovremeno, komplikacije kod zaušaka podrazumevaju meningitis, gluvoču, upalu testis koja može da vodi sterilitetu. Na drugoj strani, rubeole su posebno opasne za trudnice, jer ako dođe do zaražavanja tokom prva tri meseca trudnoće, postoji 90 odsto šanse da će se virus preneti na plod, koji postaje izuzetno ugrožen od deformiteta.

ПОЛИТИКА

The screenshot shows a news article from the website politika.rs. The header features the newspaper's logo in large, bold, black letters. Below the logo, the main title of the article is displayed: "Nacionalna studija meri imunitet Srbije". The article discusses the lack of a third dose of the vaccine for those who have already received two doses, and the potential need for a fourth dose. The text includes a quote from Dragoslav Popović. On the right side of the article, there is a small image of a potted plant. The bottom of the screenshot shows the Windows taskbar with various pinned icons and the system clock indicating it is 11:56 AM on April 9, 2021.

Nacionalna studija meri imunitet Srbije

Za sada u našoj zemlji nema dogovora o dodatnoj vakcini za osobe koje su primile cepivo, ali nisu stvorile antitela. – Treća doza mogla bi da bude brana i protiv novih sojeva virusa

U Srbiji će biti urađena nacionalna studija u kojoj će se proveravati efikasnost vakcina protiv kovida 19. Reč je o kompleksnoj studiji u kojoj se ne određuje samo da li je neko razvio antitela posle imunizacije

već će biti ispitivane i druge komponente imunskog odgovora organizma, takozvani čelijski imuni odgovor.

Virusolog profesor dr Tanja Jovanović, prodekan za nastavu Medicinskog fakulteta u Beogradu i član Kriznog štaba za suzbijanje kovida 19, kaže za „Politiku” da je ova studija u začetku i da će se zahvaljujući njoj tačno znati koliko je indukovani takozvani humuralni i celularni imunski odgovor kod vakcinisanih ljudi i koliko nas zapravo cepiva štite.

Ona napominje da još nije postignut konsenzus o tome da li građanima treba davati treću dozu vакcine. O tome se diskutovalo i na sednici kriznog štaba, ali je rečeno da se još neko vreme sačeka s tom odlukom kako bi se vakcinisao što veći broj ljudi. Zatim će se Nacionalnom koordinacionom telu za imunizaciju uputiti pitanje u vezi s trećom dozom.

– Ono što se u svetu sada radi davanje treće doze koja bi stimulisala imunski odgovor za novije varijante virusa, poput južnoafričkog soja koji polako počinje da se širi. U tom slučaju je količina antitela koja ga neutrališe za dve trećine smanjena u odnosu na vuhanski soj na osnovu kojeg su napravljene vакcine. Zato se razmišlja o tome da u budućnosti treća doza bude namenjena za nove varijante virusa. Kada je reč o onima koji su primili vakcincu, ali nisu sintetisali antitela, za sada nema nikakvog dogovora. Jedino je u Saudijskoj Arabiji uvedena treća doza iste vакcine za one koji nisu razvili antitela posle vakcinacije – napominje dr Jovanović.

Kako za naš list ističe dr Marija Gnjatović, iz Instituta za primenu nuklearne energije (INEP), nacionalna studija je veoma važna da bismo dobili podatke kako naše stanovništvo reaguje na vакcine i koliko je njih zasigurno stvorilo „odgovor” na vakcincu kroz merenja antitela, kao i da li oni koji nemaju antitela, ipak, imaju takozvani čelijski odgovor organizma. Na osnovu toga mogu da se kreiraju dalji epidemiološki koraci i da se odlučuje o potencijalnom davanju treće doze cepiva za neke kategorije ljudi.

– To ne možemo da odlučujemo samo na osnovu studija iz inostranstva, a svaka populacija može na neki svoj način da „odgovori” na dobijanje vакcina. Na to utiču i uslovi u kojima se živi, prethodna izloženost virusima i slično. Inače, INEP ne radi klinička ispitivanja za primenu treće doze. Mi samo radimo proveru imunološkog odgovora na prve dve doze cepiva. Na osnovu toga ćemo moći da preporučimo ko bi potencijalno mogao da bude kandidat za treću dozu. Kliničko ispitivanje treće doze rade proizvođači cepiva. Za sada se to radi za kinesku vакcincu u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, ali i za „Fajzerovo” cepivo. To se ne radi u Srbiji jer ne postoji takva vrsta dogovora s proizvođačima – naglašava dr Gnjatović.

Ona pojašnjava da INEP već radi jednu vrstu studije gde je ljudima uzeta krv pre i posle vakcinacije, odnosno u različitim periodima nakon vakcinacije. Njima je važno da znaju da li je neko ranije imao koronu ili ne, odnosno da li je stekao antitela posle prirodne infekcije. Tada je odgovor na vакcincu postupno drugačiji. Ali, ne može sada neko ko je vakcinisan da dođe u ovu instituciju i kaže da je raspoložen da ga uključe u studiju.

– Nije neophodno da svako proverava nivo antitela, ali su ona dobar pokazatelj da li je došlo do odgovora organizma posle vakcinacije, da li je pokrenut imunološki odgovor. Ako neko nema antitela, ne

znači nužno da osoba nema nikakvu zaštitu. Zato će se u nacionalnoj studiji ispitivati i čelijski odgovor organizma i kakvu zaštitu imaju te osobe. Napravljen je plan za nacionalnu studiju i očekuje se da se objavi koliko će ljudi biti uključeno u nju. Međutim, INEP već prikuplja uzorce i mi već imamo banku seruma vakcinisanih osoba. Tako nešto treba da ima više institucija i samim tim će biti veći broj uzoraka – kaže naša sagovornica.

A koliko su tačne vesti da su na vakcinaciju najslabije odgovorili stariji muškarci s više pridruženih bolesti?

Gnjatovićeva kaže da im je za sada jasno da je radno aktivno stanovništvo, između 25 i 65 godina, dobro odgovorilo na imunizaciju svim vakcinama koje se daju u Srbiji. I kada je reč o „Sinofarmovoj“ vakcini takođe su ljudi tog životnog doba dobro razvili imuni odgovor, jer im je testiranje u radnim organizacijama pokazalo da manje od dva odsto testiranih nije razvilo antitela. Kako se to istraživanje bude širilo na opštu populaciju sigurno će brojke biti drugačije. A budući da mnogi građani dolaze u INEP da se testiraju na lični zahtev, primetili su da su starije osobe slabije odreagovale što se tiče stvaranja antitela posle vakcinacije.

– Zato je važno da se u toj kategoriji ljudi isprati i čelijski odgovor organizma. Ali, nije moguće to raditi za svakog pojedinca. U zdravstvenom sistemu ne postoji mogućnost da se to besplatno radi. Zato će se i raditi nacionalna studija koja će na dobro definisanom uzorku u različitim populacijama, sa ljudima koji imaju različite bolesti, moći da definiše kakva je situacija i da li je potrebno ponovno vakcinisanje trećom dozom. Bitno je da vакcine deluju jer imunizovani ako dobiju infekciju imaju blagu kliničku sliku. Planirano je da se u nacionalnoj studiji ljudi prate nekoliko godina. Dobro je što postoji volja Vlade Srbije da podrži ovu studiju – dodaje dr Gnjatović.

Ispitivanje takozvanog čelijskog odgovora organizma posle vakcinacije se takođe, kao u slučaju provere antitela, radi iz uzorka krvi, ali su to veoma skupe i specifične analize i ne postoji mogućnost da se negde urade komercijalno.